

సమస్యలు సాక్షి

తొలి కోడి కూసింది.

అడమరిచి నిద్రపోతున్న రాఘవయ్య పక్కమీద ఆటునించి ఇటువొత్తి గిలాడు.

వజ్రలు కలకం ధ్వనులు చేయ సాగాయి.

కోయిల మధురంగా గొంతు సారించింది.

రాఘవయ్య కళ్ళు తెరిగిండు.

పీపీ మవి నన్నాయి నీ కుటుంబం గా

గాలిలో తేలివచ్చి అతని కర్ణపటాలకి సోలయి.

“రాస్వామి నన్నయిళ్ళు తి చేస్తున్నాడు. వారాపి గణపతింభజేహం.”

రాఘవయ్యకి ఆ స్వరం సుపరిచితం.

అతనికి సంగీత జ్ఞానంలేదు. అయినా

లోలోపల ఆ స్వరాన్ని అనుకరిస్తూ

తన్నముడయాడు. చల్లటి పిల్లగాలులు

శరీరానికి హాయినిస్తూ అతనిని మరింత

పరమశివ చేస్తున్నాయి. తలుపు తెరిచి

వాకిట్లోకి వచ్చి కూర్చున్నాడు. అస్రయ

త్నంగా నాదస్వరానికి తాళం వేస్తూ తూర్పు

ఆకాశంలోకి చూడసాగాడు. తెలతెల

వారుతోంది. ఎదురుగా వున్న భాళి స్థలం

లోని మామిడిచెట్టు విరగబూచి కన్నిం

చింది. మొళ్ళు తెలియని సంతోషంతో

మామిడిచెట్టు మీదినించి కోయిల అడ

పనిగా శ్రావ్యంగా ఆలాపన సాగిస్తోంది.

చెట్టుకి చేరువలో వున్న పూరింటిలోంచి

వీరాస్వామి నాదస్వర సాధన మంగళ

మనశ్శాంతి కరువైంది. నాంచార్యుల పద్ధతులు అతనికి నచ్చటలేదు. కానీ అతను కూడా వాటాదారు కావాలంటే గట్టిగా ఏమీ అనలేకపోతున్నాడు. అంత కంటే బలమైన కారణమేమంటే నాంచార్యుల విధానాలవల్ల లాభాలు ఆ కంగా వస్తున్నాయి. అందువల్ల రాఘవయ్య మనస్ఫూర్తిగా అతని చర్యలకు అడ్డుకొనలేక పోతున్నాడు. నాంచార్యుల ఎప్పుడో గొంతుమీదికి ఏదో తెస్తూవుంటారు. ఏ అర్థరాత్రివచ్చి "పరకు రవాణా" వస్తున్న మనలారీని 'వేపారం' 'టీఫ్ పీట్' లేదని పోలీసులు పట్టుకున్నారు అరంబుగా పోవాలివద." అని గభరాపెట్టేశాడు. ఒక్కొక్కసారి భోజనానికి కూర్చోగానే ఉరుకులు పరుగులతోవచ్చి "మన మిల్లు తనిఖీచేస్తున్నారు, ఎక్స్ ప్లస్టాకుండి పట్టుకుంటే ప్రాణం మీదికొస్తుంది వద" అని తీసుకుపోతాడు. ఎవరికాళ్ళమీదో పడాలి సొసుంది. అవినితీ నిరోధకశాఖ అధికారులు పేపర్లో చూస్తుంటే రాఘవయ్యకి గుండెల్లోరెక్క పరిగెత్తసాగాయి. రోజూ రాత్రిళ్ళకలలు. మిలులాకేవేళారని అరిక్కి పడి లేస్తాడు. పగటినిద్రలో "సార్ సార్ దయంచాలి." అని కలవరింతలు. ఒక్కొక్కసారి "ఆ లారీ మాదికాదండి." అంటూ నిద్రలోనే లేచిపరిగెత్తతాడు.

రాఘవయ్య పరిస్థితి చూసి అతని భార్య "మనకెందుకొచ్చినో మిల్లు. మీ భాగం వదులుకోండి." అని గోలపెట్టింది. కాని అతనికి చూస్తూచూస్తూ ఉట్టినదే ఉంటూ వస్తున్న లాభాలు వదులుకోబుద్ధిపెట్టలేదు. ఏకజానైనా అలాంటి ఆలోచన చేయలేదు. నాంచార్యుల వెంటనే దాన్ని తుచివేసేవాడు.

రాను రాను రాఘవయ్యకి భాగం దో కనలు, అశాంతి ఎక్కువై నిద్రకరుణైంది. ఎన్నో రాత్రులు జాగరణ చేసేవంటి వచ్చింది. డాక్టర్ కి చూపించుకొన్నాడు. రోగం ఏమీ లేదని తేల్చి రోజూ కనిద్ర మాత్రం వేసుకోసుని డాక్టర్ సలహా వచ్చాడు. మొదట్లో ఒక మాత్రవేసుకొంటే నిద్ర వచ్చేది. తర్వాత రెండు మాత్రలు వేసుకుంటేగానీ నిద్రవచ్చేదికాదు. ఆ రోగ్యం సంగతి ఎలావున్నా రాఘవయ్య సన్నపెట్టెలో కరెన్సీ నోట్లు మాత్రం బాగా పుంజ

కోసాగాయి. రానురాను దబ్బే అతనికి లోకమైంది.

మిల్లును చూచిన కొత్తలో వీరాస్వామి అప్పుడప్పుడే వీధిలో ఎదురై దణ్ణంపెడితే "వీరాస్వామీ! ఓసారివచ్చి సన్నాయి వినిపించిపోయి. అని రాఘవయ్య సవ్యతూ ఆనేవాడు. చి కం' అన్నా. వీరాస్వామి ఎప్పుడూ వచ్చేవాడుకాదు. తరువాత, తరువాత అతని నిచ్చటం మానేసే రాఘవయ్య వాక చేసాడు. వీరాస్వామి ఊరు విడిచి వెళ్ళి యాదని తెలిసింది.

రానురాను రాఘవయ్య ఆరోగ్యం మరి చెడిపోయింది. మందులు ఏమీ వంటబట్టటంలేదు. చివరమాత్రం సంఖ్య ఎక్కువై తోంది. మిల్లు చిక్కిపోయాడు. దిగజారి పోతున్నాడు అతని పరిస్థితి చూసి ఓరోజు రాఘవయ్య భార్య పోలీసువెట్టి పట్టుతో మంచి ప్రాణం ఉన్న డాక్టర్ దగ్గరికి తీసుకువచ్చి పరిస్థితి వివరించింది. తగ్గేదాకా నర్సింగ్ హోం లో ఉంచాలి పట్టుబట్టింది. నర్సింగ్ హోం లో ఉన్నప్పటినించీ రాఘవయ్యకి కొంత గులు వట్టుకొంది. అక్కడ మిలు ఏమో తోంది? ఏ ఆదికారి తనిఖీకి వస్తాడో? అం ముప్పు కలుగుతుందోనని రాత్రింబగళ్ళు అదే ఆలోచన. ఓ వారం రోజులు గాగానే ఉండబట్టక, 'మిల్లు ఏమౌతుందో ఎన్నళ్ళక్కడ,' అన్నాడు భార్యతో. "నాడుమిల్లు లేపోమాపో తగలబెట్టిస్తాను. అదిపోతేగానీ మీ ఆరోగ్యం మీకురాదు" అంది ఆవిడ. ఆదివిని రాఘవయ్య మరి చెంగపడిపోయాడు. ఒకవేళ భార్య అన్న తపని చేస్తుందేమో; ఆవిడ పట్టుపడితే ఎండిపట్టే, లేనిపోలి అవస్థ తెచ్చుకొన్నాను తను. అన్నట్లు వీరాస్వామి ఎక్కడున్నాడో; ఊరువిడిచి పోయాడన్నారు. బహుశా ఎక్కడో కచేరీలు చేస్తూ వుంటాడు అంది విద్యాంసుడు. అతనికేం కచీరీల మీద కచేరీలు చేసి సంపాదిస్తూ వుండాలి. ఒక్కసారి వీరాస్వామి వచ్చి హాయిగా నాంచార్యం వినిపిస్తే ఆలోచనలతో కలత చెందవట్టింది రాఘవయ్యకి...., ఒకపెళ్ళ వేడముందు వెళ్ళిపందిరి, మందిరిలోని నాదస్వర కచేరీ. వాతాపిగణ వ్రతంబేజీహా; హాయి, హాయి. రాఘవయ్య పందిరి దగ్గరగా వెళ్ళాడు. అతని ముఖంలో ఆనందం తాండవించింది. ఆ

నాదస్వర విద్యాంసుడు మరెవరోకాడు. వీరాస్వామి; ఇంతవాడ మ్యూడావీరాస్వామి. కచేరీ ముగిసిన తరువాత సన్నాయిసంపీలో వెళుతున్న ఆ విద్యాంసుడిదగ్గరగా వెళ్ళి రాఘవయ్య "వీరాస్వామీ" అన్నాడు. అతను తల్లి తిమాని ఆశ్చర్యంతో "మీరా రాఘవయ్యగారు, కులానానా?" అన్నాడు.

"ఏవో ఇలావున్నాను. నువ్వు వెళ్ళిం తర్వాత మనశ్శాంతిలేదు. పొడమిలు. ఎక్కడ దాపురించిందో. "వీరాస్వామీ సువ్యోక్తసారి ఇంటికిరావాలి. హాయిగా నీ సన్నాయిపాట వినిపించాలి." రాఘవయ్య ప్రాధేయపడ్డాడు. "ఇప్పుడు విన్నాడగా." అన్నాడు వీరాస్వామి నిరీప్రంగా. "అలా కాదు. మనగ్రామంలో, మా ఇంట్లో, ఆ మామిడిచెట్టూ, ఆ ఇల్లూ, లేవనుకో. అయినా ఆ ఆవరణలో ఒక్కసారి, వీరాస్వామీ" వేడుకున్నాడు రాఘవయ్య. "సరే రాఘవయ్యగారూ." అన్నాడు వీరాస్వామి

బస్సు ఎక్కినప్పటినించీ వీరాస్వామి ఎన్నో విషయాలు చెప్పాడు. "ఎవరినో ఆశ్రయించి నానా అవస్థలుపడి సివిమాలో ఓ ఛాన్స్ సంపాదించాననీ, అందులో నేవధ్యంలో తననాదస్వరం ఒక నిమిషం సేపు వినిపించాలనీ, అప్పటినించీ దళ ఎత్తుకుందనీ. కచేరీకి అయిదువందలు తీసుకుంటాననీ," అయితే నన్నుకూడా అయిదు వందలు ఇవ్వమంటావేమిటి కొంపతీసి?" అన్నాడు రాఘవయ్య సవ్యతూ. "మరి గిరాకి అలాగేవుండండి. ఇప్పుడు మీతో వస్తున్నానన్నమాటేగానీ నాకు పేమపీచు మంటూనేవుండండి. పొద్దున బుక్ చేసుకోటానికి ఓ డె రెక్కర గారు వస్తానని కబురంపారు. కానీ రాలేదు. ఎందుకురాలేదో? సాయంకాలం వస్తారేమో, నేను మీతో వచ్చేస్తున్నా. మా పక్క వాయిద్యగాళ్ళకి మాట్లాడము తెలియదు. డబ్బుమాత్రం వందలకివందలు కావాలి. ఆ దోలు వాయిస్తాడే అతను వందిస్తేనేగానీ వుండనంటున్నాడు. రేపు పెద్దకచేరీవుంది. కొంప ముంచుతాడో ఏమో; అసలు రేపు సాయంకాలం విజయవాడలో, ఎబ్బండి పొద్దున రాజమండ్రిలో ప్రోగ్రాములున్నాయి. విజయవాడ కచేరీరైలు టైముకి అవుతుండో,

Phone : 650

EVEREST INDUSTRIES

MURADABAD (U. P.)

Specialists in
Everest Brand
Non-Magnetic
Stainless Steel
Coloured

Presentation Articles
like

Tray & Round Plates
Etc. Wholesale Dealers

- 1. Tallam Satyanarayana & Sons, Vijayawada-1.
- 2. Durga Emporium, Vijayawada-2.
- 3. Krishna Metal Stores, Vijayawada-2.
- 4. Rangapanaiah & Bros, Vijayawada-1
- 5. Durga Stainless Steel Stores, Rajahmundry.
- 6. Super Bazar, Visakhapatnam.

లేదో, వెళ్ళితే అనుకున్నట్లుముక్తి కచ్చే రీలు కావాలి. రాజమండ్రి వెళ్ళకపోతే అయిపోయి నష్టం. ఏమిటిలా సంపాదనలో పట్టించుకోవాలి అని నవ్వుకుంటున్నారా? ఒకవిధంగా మీరే దారిచూపారు. రాజమండ్రికి వెళ్ళి సీత మంతులు మీరే ఆరోగ్యవైద్యం తెచ్చుకోవడం మిల్లనీ యిదనీ అదనీ పాటుపడుతుంటే...."

రాజమండ్రి అతని వాక్రవాహానికి అడ్డొచ్చి "నీ ఆరోగ్యం బాగున్నట్టులేదు వీరాస్వామి" అన్నాడు. "చిత్తం, ఈకచ్చే రీలలో వెళ్ళే నిద్రాతిండి వుండవుకదండీ."

ఇల్లు చేరుతర్వాత వీరాస్వామికి సుష్టుగా ధోజనం వెళ్ళించి మిల్లు ఆవరణలో పక్కనే యింపాడు రాజమండ్రి.

"ఎన్నాళ్ళయిందో వీరాస్వామీ నన్నాయి మీదనీ "వాతాపిగణపతింభజేహం" విని చెవులతప్పు వదిలించు, ఈ తెలవారు జామున. చచ్చిపోవుకదూ? పోయినవస్తువు దొరకదోతున్నప్పటి ఆనందంతో, ఆకతో, వేడికోలుగా అడిగాడు రాజమండ్రి.

"చిత్తం" అన్నాడు వీరాస్వామి.

తన మామూలు నిద్రమాత్రం లెండు వేసుకొని పక్కమీద వాలాడు రాజమండ్రి ఏ అర్థరాత్రి నిద్రపట్టింది. కలతగా, క్రమంగా గాఢంగా, ఎండమీదపడి రాజమండ్రి ఉక్కిరిపడి లేచాడు. వీరాస్వామి నాదస్వరం వినిపించనంత గాఢంగా తను నిద్రపోయాడా? ఛా నిద్రమాత్రం వేసుకోకుండా వుండవలసింది. తనని తిట్టుకుంటూ రాజమండ్రి మిల్లు ఆవరణలోకి వెళ్ళాడు, వీరాస్వామికి క్షమాపణ చెప్పుకోవాలి. ఆవరణలోకి ప్రవేశించి రాజమండ్రి అదిరి పడ్డాడు వరండాలో వీరాస్వామి గురకపెట్టి నిద్రపోతున్నాడు. ఆశ్చర్యంతో అతన్ని తట్టిలేపాడు. వీరాస్వామి చప్పునలేచి రాజమండ్రిని చూసి తప్పు చేసినట్టు ముఖంపెట్టి "మన్నించండి బాబూ. మా చెడ్డ నిద్ర పట్టింది. అక్కడికి ఒక్కచే నిద్రమాత్రం వేసుకొన్నా. ఇదిగో మీకిష్టమైన కీర్తన" అని నన్నాలు తీసుకొన్నాడు వీరాస్వామి.

"వాతాపిగణపతింభజేహం!"... తెలవారు జామున వీచే చలటి పిల్లగాలులమీద మధురమధురమైన నాదస్వర సంగీతం తేలివస్తోంది. మాతలువసిన రాజమండ్రి కళ్ళు నెమ్మదిగా తెరుచుకున్నాయి. చుట్టూ చూశాయి. తను నర్సింగ్ హోంలోనే వున్నాడు.

"వాతాపిగణపతింభజేహం!"

చప్పున పక్కమీదినుంచి లేచాడు రాజమండ్రి. చిరపరిచితమైన నన్నాయి నొక్కులు అతని శరీరంలోని అణునణువునీ ప్రకంపింప చేస్తున్నాయి. వరండాలోకి వచ్చాడు, గేటుగిరి ఎవరో నన్నాయి వాయిస్తూ లీలగా ఆ మనక చీకటో కలిపించాడు. మంత్రముగ్ధుడిలా రాజమండ్రి గేటు దాకా వచ్చాడు. అకటకటాల గేటుగడిచు తీసి వాకిటోకి వచ్చాడు. "వీరాస్వామీ!" గట్టిగా ఒక్క అరుపు అంది రాజమండ్రి ఆవ్యక్తిని కౌగలించుకున్నాడు. "రాజమండ్రి గారా," అన్నాడు వీరాస్వామి ఆశ్చర్యంతో "అవును వీరాస్వామీ. ఒందొ బాగుండక హాస్పిటల్లో చేరాను. ఎన్నాళ్ళకై నన్నాళ్ళకి చూసాను. ఎక్కడుంటున్నావు. ఏం చేస్తున్నావు?" మానినగడంతో చిరుగులువసిన చొక్కాదోవలతో నిలబడ్డ వీరాస్వామి రాజమండ్రివైపు విషాదంగా చూసి చంకలో జోలే చూపించాడు. రాజమండ్రికి గుండెపోటు వచ్చినంత వస్తేంది. కళ్ళు వెంట నీళ్ళు బొటబొటకావాయి. "వీరాస్వామీ, నన్ను క్షమించు. నాతో వచ్చేయి." అతని గడ్డంపట్టుకు బ్రతిమాలాడు రాజమండ్రి గడ్డదికంగా, వీరాస్వామి విషాదంగా నవ్వాడు.

"క్షమించండి రాజమండ్రి గారూ, నేనెవరి మీదా ఆధారపడదలుచుకోలేదు. ఈనన్నాయే ఇంతకూకు పెడుతుంది." అతన్ని విడిపించుకొని వీరాస్వామి ముందుకి వెళ్ళాడు.

"వాతాపి గణపతిం భ జే హం ...." క్రమంగా దూరమాతూ శావ్యంగా వినిపిస్తున్న ఆ నాదస్వరంలో ఎన్నడూలేని విషాదం గుండెల్ని పిండిచేస్తుంటే రాజమండ్రి అచేతనంగా నిలబడిపోయాడు.

